

Надія РЕВЕНКО, Ірина НАДТОЧІЙ
*Херсонська філія Національного університету кораблебудування
ім. адмірала Макарова*

УПРАВЛІННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИМ РОЗВИТКОМ КРАЇНИ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Розглядається стан і проблеми формування впливу державного управління на технологічний розвиток виробничих систем як пріоритетного і дієвого чинника входження України до співпраці в Європейському економічному просторі. Визначаються основні компоненти формування управлінського впливу. Пропонуються напрями інноваційного вдосконалення системи державного управління, яка детермінує своєчасне й ефективне управління технологічним розвитком економіки країни.

Ключові слова: технологічний розвиток, європейська інтеграція, чинники впливу, управлінське забезпечення, завдання державного управління, напрями й інструменти удосконалення.

Науково-технічний прогрес (НТП), визначений у всьому світі найважливішим фактором економічного зростання, потребує постійного розвитку своїх організаційних і управлінських основ, їх інноваційного складника з метою підвищення сталості й ефективності розвитку суспільного виробництва.

У ринкових умовах господарювання і орієнтації економіки України на європейський простір роль техніки і технології її впливу суттєво підвищилась. Так, сучасна економіка визначається новими можливостями впливати на створення умов для підвищення конкурентних переваг продукції і послуг за цілою низкою показників: якість продукції і послуг, продуктивність праці, витрати на виробництво, раціональне використання наявних ресурсів і їх відтворення для майбутнього. Але в Україні на сучасному етапі належної уваги розвитку технологічних систем у виробничій і обслуговуючій сферах не приділяється. У державній статистичній звітності і річних результатах оцінювання розвитку країни в регіональних і місцевих звітах показники технологічного розвитку і стану країни не розглядаються, у тому числі порівняльна характеристика зростання продуктивності праці фондів, фондоемності, фондоозброєності, рентабельності і їх відповідності технічним вимогам європейських стандартів. Управління технічними системами галузей промислового виробництва і непромислової сфери (транспорт, водо-, тепло-, газо-, енергопостачання тощо) здійснюється за допомогою віджилих адміністративно-управлінських методів. Влада досі не відмовилася від застарілих технологій і організаційних форм діяльності та управління, які суттєво знижують динаміку зростання і не сприяють своєчасному і якісному завершенню прийнятих реформ, що не дозволяє Україні стати інтегрованою в європейський ринковий простір. Це обумовлює необхідність більш глибокого дослідження причин і наслідків існуючого стану техніки і технологій та виокремлення напрямів державного управління ними для поліпшення ситуації.

Аналіз досліджень публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми, характеризує широкий спектр робіт зарубіжних і провідних вітчизняних учених стосовно першорядної ролі і необхідності уваги до функцій управління технологічним прогресом як невід'ємного і найвпливовішого чинника економічного розвитку (Й. А. Шумпетер [20], Т. Брайан [2], П. Друкер [5], Н. Д. Кондратьєв [7]). У вітчизняній науковій літературі проблемі посилення ролі управління, зокрема державного, місцевого і галузевого присвячені праці

О. Ю. Бобровської [1], Т. А. Васильєвої, О. Н. Диденко, А. А. Єпіфанова, С. Н. Козьменко [11; 17], С. С. Кабанова [10] та багатьох інших.

Й. А. Шумпетер, досліджуючи виробничі функції і фактори виробництва, виокремлював у їх складі функцію розвитку, а використання нової техніки і нових процесів пов'язував зі змінами в організації виробництва. Відмінність управлінської праці від праці керованої він вбачав у тому, що перша займає господарюючу роль відносно другої і в ієрархії виробництва стоїть вище. Вона несе в собі творчість, встановлює цілі і виконує особливу керуючу функцію [9, с. 59 – 61; 20]. На особливій ролі управління в забезпеченні прогресивних змін наголошував П. Друкер. Він стверджував, що мистецтво надавати ресурсам нові якості, не змінюючи потенціал уже існуючих ресурсів, які створюють цінності, є складовим елементом інновацій, чим підкреслював роль управління в бізнесі [5, с. 30]. Автор теорії довгих хвиль Н. Д. Кондратьєв у контексті змін у великих циклах кон'юнктури зауважував, що на стадії затухання життєвого циклу великих виробничих систем необхідно інтенсивно впроваджувати і замінювати технологічну парадигму, що надасть підставу управлінські технології вважати новими технологіями, оскільки перший крок від технологій до економіки іде через ідеї в організації і управлінні [7]. Необхідність побудови інноваційного управління технологічним розвитком і доцільність його одночасного розгляду з проблемами управління розглядали і українські вчені: «важливу роль для побудови інноваційного управління технічним розвитком відіграє концепція теорії інновацій, яка виділяє їх спільну ознаку – повну (пряму чи опосередковану) підпорядкованість на цих етапах загальній концепції економічного розвитку» [19, с. 17]. Ефект прогресивних економічних змін за рахунок інноваційного управління виявляється в зростанні капіталу, який забезпечується раціонально організованими і керованими факторами виробництва, що дозволяє вважати управління «надфактором», або «фактором вищого рангу», який створює для господарюючих суб'єктів відповідне організаційне, економічне і соціальне середовище ефективної діяльності.

Системи управління спрямовані на підтримку нової техніки і технологій; форми і методи організації виробництва підживлюють, мотивують, утримують належний рівень якості і конкурентоздатності продукції і послуг, генеруючи в них дію інтегральних чинників подальшого розвитку. Однак очевидно, що досягнутий рівень наукових досліджень недостатньо використовується, оскільки державне управління технологічним розвитком, будучи важливим чинником економічної сталості країни, ще має багато невирішених питань.

Мета дослідження – проаналізувати трансформацію змісту наукових досліджень, нормативно-законодавчої бази і державних заходів у практиці управління технологічним розвитком як першорядного потужного чинника впливу на розвиток країни; надати пропозиції щодо ліквідації виявлених прогалин з метою підвищення спроможності країни на європейському рівні.

Управління НТП як надзвичайно багатовимірної і багаторівневої системи українські вчені визначають як «систему організаційних механізмів постійного цілеспрямованого впливу органів управління всіх рівнів на процес дослідження, розробку і освоєння нововведень, удосконалення техніки і технологій, а також організації виробництва з метою забезпечення сприйняття всіма суб'єктами нововведень і зацікавленості в них, а також відповідальних за їх запровадження» [17, с. 18] (переклад наш. – Н. Р., І. Н.). Спираючись на надане визначення, систему управління технологічним розвитком вважаємо доцільним розглядати як складну, незалежну соціально-економічну систему, складниками якої повинні бути інституції, структури, функції, завдання, технології, методи, механізми та інші елементи, існування і функціонування яких тісно пов'язане і

взаємообумовлене. Спільні результати їх взаємодії повинні формуватись і об'єднуватись особливими функціями управління і регулювання, які створюють системний потужний вплив на процеси технологічного розвитку. Незважаючи на те що в Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» [15] чітко сформульоване майбутнє України, якого вона прагне досягти, щоб стати розвинутою східноєвропейською державою, із 62 реформ і чотирьох векторів руху і пріоритетів розвитку НТП не виокремлений як самостійний напрям. Тільки в четвертому напрямі – «вектор гордості» передбачена реформа державної політики у сфері науки та досліджень, але серед стратегічних індикаторів реалізації стратегії технічні, технологічні й управлінські індикатори розвитку відсутні. Аналіз змісту чинних стратегічних державних документів стосовно розвитку України [8; 12 – 16] дозволяє наочно впевнитись, що цілі сталого економічного розвитку не можуть бути повністю і в запланований термін досягнутими, якщо жоден виокремлений державою напрям не включає заходи щодо технологічного оновлення і переобладнання. Відсутні вони і стосовно змін у державному управлінні галузями народного господарства. Незважаючи на певний прогрес у змісті рішень, які приймає Верховна Рада України, ці кроки залишаються вкрай недосконалими. З'являються нові інституції, робляться спроби стратегічного планування існуючих проблем, але зміст функцій державних службовців усіх рівнів не містить необхідність їх безпосередньої участі в процесах розвитку територій, відсутня також відповідальність за створення вимог до спрямованості праці на досягнення якісно нового рівня технології виробництва і побудови наскрізних ланцюгів формування доданої вартості. Цей висновок зроблений на основі Положень про департамент і підрозділи обласних державних адміністрацій і аналізу посадових інструкцій державних службовців. Стає очевидним, що необхідним є перехід влади на системне управління і постійну взаємодію із керованими суб'єктами і навколишнім середовищем. Однак на сьогодні ще відсутня достатньо відпрацьована і систематизована системна методологія оцінювання ефективності технічних систем управління ними, наявність якої надало б змогу повного розуміння глибини недосконалості управлінських процесів, хоча проблемні питання їх удосконалення видно вже на поверхні. Окремі заходи підтримки державою таких галузей, як: кораблебудування, літакобудування, хімічна галузь та інших – майже не впливають на розвиток країни в цілому.

Останніми роками увага державної влади прикута до необхідності інформатизації і комп'ютеризації України. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018 – 2020 рр. [8] і план заходів щодо її реалізації передбачає обраний країною шлях цифрової трансформації і розбудови інформаційної інфраструктури як нову якість життя українського народу в усьому територіальному просторі. Але при цьому навіть не згадується про необхідність швидкого оновлення і основних фондів виробничих систем, які будуть здатними виробляти конкурентоспроможну продукцію і послуги. Хоча очевидно, що цифрові технології й управління не дадуть ефекту, якщо вони обслуговуватимуть обладнання і технології, вік яких становить 30 років і більше. Вони не тільки не зможуть стати технічною платформою для кардинальної перебудови інформаційного базису суспільства, а й перетворяться на потужне гальмо всіх перетворень. Вирішенню проблеми підвищення і забезпечення сталості динаміки оновлення техніки і технології промислової і непромислової сфер України, а також визначенню й обґрунтуванню заходів щодо організації і управління з боку держави повинно сприяти застосування досвіду управління цими процесами в європейських країнах. Доцільно нагадати, що питання про реформування технічного регулювання, стандартизації та метрології були порушені в Угоді про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, яка набула чинності 1 вересня 2017 р. [18]. Для дійсного

запровадження європейських стандартів якості їм повинні передувати дієві заходи щодо оновлення техніки і технологій, яким у Євросоюзі також приділяється належна увага. Впливаючи на зміну всіх елементів виробничих сил, технологічний фактор сталого розвитку використовується як чинник і рушійна сила економік більшості країн світу, який разом із природними і трудовими ресурсами формує основи ефективності їх національних економік. Розвиток техніки і технологій, управління ними є важливим напрямом діяльності всіх європейських країн. У стратегії «Європа – 2020» індустріальна промислова політика розглядається як політика, яка в умовах глобалізації спрямовується на допомогу промисловості вирішувати проблеми, пов'язані зі змінами. Важливими інструментами зростання виділені напрями: «Інноваційний союз», «Рух молоді», «План розвитку цифрових технологій», «Доцільне використання ресурсів», «Індустріальна політика, спрямована на глобалізацію», «План з розвитку нових здібностей і збільшення кількості робочих місць», «Європейська політика проти бідності» [6].

Існує низка організацій, які оцінюють технологічне лідерство та інноваційний розвиток різних країн і, зокрема, світову конкурентоспроможність 59 країн світу на основі аналізу 331 критерію за чотирма основними напрямками, у складі яких найбільш популярним є індекс технологічних досягнень (Technology Achievement Index, TAI) [4, с. 10], який безпосередньо пов'язаний з економічним розвитком. У країнах створені і реалізуються національні дослідні програми, які хоч і мають різний рівень безпосередньої державної участі, усі підтримуються і реалізуються у складі державних стратегій. Лідируючими серед них є 4 базові моделі науково-технічного зростання розвитку країни – лідерство в науці, орієнтація державної підтримки на реалізацію великих цільових програм, значна частка НТП зосереджена в державному секторі економіки (США, Франція і Велика Британія); державне регулювання спрямоване на розвиток сприятливого інноваційного середовища і раціоналізацію всієї структури економіки (Німеччина, Швеція, Швейцарія); державне сприяння дослідженню світового науково-технічного досвіду і досягнень НТП, координація взаємозалежних дій у різних секторах науково-технічного розвитку (Японія і Південна Корея); забезпечення державного стимулювання формування нових моделей науково-технічного розвитку за рахунок запозичення досягнень світового НТП (Китай, Індія) [4, с. 7].

Позицію лідера в реалізації високотехнологічних стратегій стійкого розвитку зберігає Німеччина, яка визначила такі ключові сфери діяльності: посилення науково-дослідницької та інноваційної діяльності у приватному секторі економіки; забезпечення поширення нових технологій в економіці; інтернаціоналізація наукових досліджень; розробка і сприяння розвитку нових передових технологій та подальше просування талантів. Особливим інструментом для досягнення стратегії раціонального зростання на всій території ЄС стало створення Союзу інновацій, який об'єднав національні інноваційні системи всіх держав-членів ЄС. Його мета – удосконалення науково-технічної бази і підвищення конкурентоспроможності ЄС шляхом проведення наукових досліджень і розробок в усій Європі [3, с. 31 – 32].

Стратегічна й поточна діяльність європейських країн щодо проектування і підтримки процесів сталого розвитку безпосередньо пов'язується з управлінням цих процесів з боку держави. Цей підхід наочно себе виправдовує і може бути започаткований в Україні. На необхідності налагодження якісного державного управління як впливового чинника інноваційного оновлення техніки і технологій наголошують і українські вчені: визначення функцій нормативно-правового поля з питань забезпечення інноваційного розвитку – захист існуючих прав власності, створення умов для стимулювання, забезпечення та підтримки інноваційної діяльності й охорони інтересів учасників цієї діяльності; підтримка

конкурентоспроможності національних суб'єктів господарювання та інші інноваційні функції, які бере на себе держава в цій площині, розглядаються не в їх системному зв'язку, а як окремі заходи з реалізації процесів інноваційного розвитку. Визначивши і систематизувавши інноваційні процеси розвитку економіки за видами діяльності, автор зазначає, що управління інноваційними процесами не може не ґрунтуватися на інноваційному управлінні [1, с. 22 – 23]. Застосування системно-інтегрального підходу до оновлення систем державного управління об'єднує всі елементи управління для потужного впливу на суб'єкти діяльності.

Технічне і технологічне вдосконалення виробництва – це об'єктивна постійна вимога суспільного розвитку, очікуванням якої є підвищення рівня техніки і технологій, організація виробництва товарів і послуг, підвищення ефективності діяльності і якості життя із використанням всієї системи речових і особистісних факторів впливу на суспільну продуктивність праці. У складі визначених чинників технологічного прогресу організація і управління ним посідає особливе місце, починаючи з наукових досліджень і до кінцевих перетворень їх результатів у високопродуктивне обладнання, технологічне оснащення, інструменти, засоби і методи інформаційної та інноваційної діяльності та фінансове мотивування господарюючих суб'єктів до опанування новими знаннями, професіями, культурою взаємовідносин у професійному і суспільному житті.

Інтеграція багатьох галузей наукових знань, які акумулюються для розробки нової техніки і технології, потребує підвищеної уваги до одночасного формування усіх складників розвитку, до яких належать організаційно-економічні, управлінські і комунікативні, а також збільшення в них інноваційності і творчості.

Стає очевидним, що роль і місце технологічного розвитку в зростанні економіки потребує всебічної підтримки і активного втручання держави в його забезпечення. Держава повинна системно концептуалізувати і підтримувати ініціацію і поширення його пріоритетних, стратегічних і поточних напрямів, впливати на цілеспрямованість, взаємопов'язаність, стабільність, збалансованість, пропорційність і рівномірність плину процесів технологічного розвитку.

Зазначене свідчить, що пріоритетними заходами технологічного розвитку і впливу його на економіку України повинні бути заходи щодо розвитку управління його процесами. Усі програмні документи, стратегії, програми і плани державних регіональних і місцевих органів влади стосовно розвитку економіки України повинні містити заходи, спрямовані на подальший технічний розвиток, забезпечуючи їх організаційні й управлінські засади. До основних недоліків, які повинні бути враховані під час розробки стратегій для підвищення якості державного управління технічним станом країни, насамперед доцільно віднести:

- недосконалість законодавства і систем державного управління, у тому числі некомпетентність і недостатня участь влади в реалізації прийнятих концепцій і стратегій розвитку;
- відсутність належної уваги до розвитку і реалізації наявних організаційних і управлінських чинників;
- недостатнє використання нових організаційних форм науково-дослідної, конструкторської і проектної діяльності. Сьогодні існуючі технопарки, технополіси, стратегічні альянси, промислові парки, бізнес-інкубатори, території проектного розвитку не виправдовують покладені на них очікування. Результати їх діяльності поки не помітні ні в збільшенні напрямів досліджень, ні в структурі загального обсягу інноваційної продукції, відсутнє також поліпшення технологічного і технічного оснащення виробництва;
- неналагодження співробітництва між вищими навчальними закладами, науковими центрами і промисловістю;

– відсутність переліку інструментів державного впливу на динаміку розвитку техніки. Це потребує аналізу стану кожної галузі за міжнародними стандартами технічного удосконалення виробництва;

– відсутність ґрунтового аналізу функцій і завдань державного управління за рівнями ієрархій, функціональною спрямованістю, відповідальністю і соціальною солідарністю із керуючими суб'єктами. Необхідний також перегляд затверджених функцій управління з огляду на їх змістовну спрямованість на досягнення цілей технологічного розвитку.

Окремою самостійною проблемою державної підтримки процесів технологічного розвитку і їх контролю є використання дієвих стимулів, заохочень для підприємств, організацій, інвесторів, виконавців та інших учасників процесів.

Усі розвинуті країни світу цілеспрямовано підтримують розвиток інноваційних процесів, безпосереднє впровадження нової техніки і технологій шляхом надання підприємствам системи пільг. І хоча кількість видів пільг, які застосовуються країнами, різна (США – 11 видів, Великобританія – 5, Італія – 6, Франція – 5, Японія – 5, Німеччина – 16) [4], їх вплив на розвиток надзвичайно суттєвий. Найчастіше такими пільгами є: вилучення витрат на науково-дослідні роботи із суми оподаткованого доходу, пільговий режим амортизаційних відрахувань, інвестиційний податковий кредит, система страхування витрат, надаваних венчурними фірмами, віднесення витрат на НДР на собівартість продукції (послуг), дотації на підвищення кваліфікації персоналу, використання прискореного методу амортизації та ін. Це дозволяє не тільки регулювати напрями і темпи інноваційного рівня використовуваної техніки і технологій, а й суттєво впливати на динаміку економічного розвитку.

Теоретичні підходи, на яких має ґрунтуватися реформування системи управління НТП в Україні, повинні бути представлені в економічних політиках розвитку самостійним підрозділом і можуть бути зведені до такого: інноваційне оновлення професійних та інформаційних елементів системи державного управління з виокремленням у них завдань управління технологічним розвитком; концептуальна розробка інноваційної реструктуризації системи державного управління технологічним розвитком на всіх ієрархічних рівнях; визначення стратегічних шляхів розвитку державного управління як безпосередніх суб'єктів розширювального відтворення техніки і забезпечення сталого розвитку; широке застосування проектного підходу до реалізації заходів удосконалення систем управління з урахуванням їх організаційного, функціонального, інформаційного, матеріально-технічного і кваліфікаційно-професійного забезпечення; створення механізмів реалізації процесів реформування системи управління і оцінювання їх економічної ефективності.

Аналітичне забезпечення розробки стратегій і планів реформування доцільно здійснювати за допомогою аналізу системи показників і характеристик відхилення рівнів існуючих показників від європейських, у тому числі: кількість рівнів і ланок управління, кількість працівників у системі управління, продуктивність праці, загальна вартість утримання систем управління, рентабельність витрат і показники досягнення цілей управління – темпи підвищення якості і конкурентоспроможності технічних систем і виробленої ними продукції та послуг, рівень досягнення економічних, соціальних і екологічних нормативів ефективності, рівень відповідності якості європейським стандартам та ін.

Управлінський вплив на забезпечення належного технологічного рівня повинен бути спрямований на випередження внутрішніх і зовнішніх фактів і процесів дестабілізації розвитку шляхом своєчасної розробки і прийняття рішень стосовно адекватних компенсаторних реакцій.

Економіка України стоїть на шляху до великих змін. Вони породжені не тільки зміною економічної системи, а й сучасними тенденціями технологічного розвитку в умовах глобалізації. Економічне зростання країни забезпечується

своєчасною і дієвою підтримкою технологічного розвитку, який відповідає світовим тенденціям.

У розвитку сучасних технологій і техніки чітко виокремилися певні тенденції: поєднання в окремих видах техніки і оснащення низки операцій, які раніше виконувалися відокремлено, створення максимально безвідходних або маловідходних технологій, створення і використання нових матеріалів, які мають радіаційну стійкість, стійкість до зношування, надточних матеріалів із заданими властивостями, мембранних, лазерних, плазмових, вакуумних, детонаційних технологій із застосуванням електроніки і засобів автоматичного регулювання і керування, нових конструкційних полімерних матеріалів. Їх аналіз повинен допомагати розробникам стратегії технологічного розвитку у виборі напрямів і пріоритетів з метою поглиблення технологічної інтеграції з Європейським Союзом. Своєчасне й ефективне впровадження заходів технологічного розвитку суттєво залежить від ефективності управління цим розвитком, що є першорядним і невід'ємним складником.

Включення України в європейський економічний простір потребує створення довгострокових умов для неперервного економічного зростання за рахунок нарощення й ефективного використання технологічного потенціалу і можливості його повної реалізації. Подальші напрями досліджень і створення інструментів потужного управлінського впливу на забезпечення динаміки технологічного розвитку полягають у пошуку ефективності управлінських рішень, які, зі свого боку, будуть спиратися на аналітичний матеріал стосовно технологічного стану економіки країни і систем управління ним порівняно з аналогічними показниками розвинутих європейських країн.

Необхідно проводити подальші дослідження й обґрунтування механізмів створення і реалізації інноваційного технологічного потенціалу за рахунок посилення державного управління в інституційному забезпеченні інноваційної діяльності і вияву пріоритетних стратегічних зон, здатних тривалий час посилювати ефективність інноваційних процесів.

Список використаних джерел

1. Бобровська О. Ю. Інноваційне управління як важіль і джерело інноваційного розвитку регіонів / О. Ю. Бобровська // Публічне управління: теорія та практика : зб. наук. пр. Асоціації д-рів наук з держ. упр. – 2011. – № 4(8). – С. 20 – 27.
2. Брайан Т. Управление научно-техническими нововведениями / Твисс Брайан. – М. : Экономика, 1989. – 271 с.
3. Довгаль О. А. Інноваційний розвиток ЄС: стратегічні пріоритети технологічного лідера / О. А. Довгаль // Вісн. Харків. Нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. «Міжнародні відносини, економіка, краєзнавство, туризм». – 2018. – Вип. 8. – С. 26 – 32.
4. Довгаль О. А. Теоретичні аспекти технологічного лідерства національних економік / О. А. Довгаль, А. Ю. Таран // Проблеми економіки. – 2016. – № 2. – С. 5 – 12.
5. Друкер П. Як забезпечити успіх у бізнесі: новаторство і підприємництво : пер з англ. / Пітер Друкер. – Київ : Либідь, 2003. – 319 с.
6. Европейская стратегия экономического развития «Европа 2020». – Режим доступа : <https://www.spbstu.ru/upload/inter/european-strategy-economic-development.pdf>.
7. Кондратьев Н. Д. Кризисы и прогнозы в свете теории длинных волн. Взгляд из современности / Кондратьев Н. Д. ; под ред. Л. Е. Гринина [и др.]. – М. : Учитель, 2017. – 384 с.
8. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018 – 2020 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січ. 2018 р. № 67-р. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p>.
9. Маслюківська А. Інноваційна теорія Йозефа Шумпетера: від класичного визначення «інновація» до сучасного розуміння інноваційних ідей / А. Маслюківська // Вісн. Київ. ун-ту ім. Т. Шевченка. Сер. «Економіка». – 2013. – Вип. 4. – С. 159 – 161.
10. Научно-техническое развитие как определяющий фактор международной

конкурентоспособности национальной экономики / Кабанов С. С. [и др.] // Молодой ученый. – 2012. – № 3(38). – С. 166 – 170.

11. Потенциал инновационного развития предприятия : монография / Епифанов А. А., Козьменко С. Н., Васильева Т. А. [и др.] ; под ред. С. Н. Козьменко. – Сумы : Деловые перспективы, 2005. – 256 с.

12. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державного регулювання інноваційної діяльності : проект закону України від 5 лип. 2018 р. № 8563. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH6LV00A.html.

13. Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік : розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 квіт. 2017 р. № 275-р. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-p>.

14. Про інноваційну діяльність : Закон України від 4 лип. 2002 р. № 40-IV. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

15. Про Стратегію сталого розвитку «України – 2020» : Указ Президента України від 12 січ. 2015 р. № 5/2015. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

16. Про схвалення Стратегії розвитку промислового комплексу України на період до 2025 року : проект (неофіційний текст від 17.04.2018 р.). – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/NT4284.html.

17. Риск-менеджмент инноваций : монография / Васильева Т. А., Диденко О. Н., Епифанов А. А. [и др.]. – Сумы : Деловые перспективы, 2005. – 260 с.

18. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

19. Чухрай Н. Інновації та логістика товарів : монографія / Н. Чухрай, Р. Патора. – Львів : Нац. ун-т «Львів. політехніка», 2001. – 262 с.

20. Шумпетер Й. А. Теория экономического развития / Йозеф Алоис Шумпетер ; пер. с нем., англ. В. С. Автономова [и др.]. – М. : Эксмо, 2008. – 863 с.

List of references

1. Bobrovska O. Yu. Innovatsiine upravlinnia yak vazhil i dzherelo innovatsiinoho rozvytku rehioniv. *Publichne upravlinnia: teoriia ta praktyka : zb. nauk. pr. Asotsiatsii d-riv nauk z derzh. upr.* 2011, № 4(8), pp. 20 – 27 [in Ukrainian].

2. Brayan T. Upravlenie nauchno-tehnicheskimi novovvedeniyami. М. : Ekonomika, 1989, 271 p. [in Russian].

3. Dovhal O. A. Innovatsiinyi rozvytok Yes: stratehichni priorytety tekhnolohichnoho lidera. *Visn. Kharkiv. Nats. un-tu im. V. N. Karazina. Ser. «Mizhnarodni vidnosyny, ekonomika, kraieznavstvo, turyzm».* 2018, vyp. 8, pp. 26 – 32 [in Ukrainian].

4. Dovhal O. A., Taran A. Yu. Teoretychni aspekty tekhnolohichnoho liderstva natsionalnykh ekonomik. *Problemy ekonomiky.* 2016, № 2, pp. 5 – 12 [in Ukrainian] [in Ukrainian].

5. Druker P. Yak zabezpechty uspih u biznesi: novatorstvo i pidpriemnytstvo : per z anhl. Kyiv : Lybid, 2003, 319 p. [in Ukrainian].

6. Evropeyskaya strategiya ekonomicheskogo razvitiya «Evropa 2020». Retrieved from <https://www.spbstu.ru/upload/inter/european-strategy-economic-development.pdf> [in Russian].

7. Kondratev N. D. Krizisy i prognozy v svete teorii dlennykh voln. *Vzglyad iz sovremennosti.* М. : Uchitel, 2017, 384 p. [in Russian].

8. Kontsepsiia rozvytku tsyfrovoy ekonomiky ta suspilstva Ukrainy na 2018 – 2020 roky : rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17 sich. 2018 r. № 67-r. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-r>. [in Ukrainian].

9. Masliukivska A. Innovatsiina teoriia Yozefa Shumpetera: vid klasychnoho vyznachennia «innovatsiia» do suchasnoho rozuminnia innovatsiinykh idei. *Visn. Kyiv. un-tu im. T. Shevchenka. Ser. «Ekonomika».* 2013, vyp. 4, pp. 159 – 161 [in Ukrainian].

10. Kabanov S. S. [i dr.]. Nauchno-tehnicheskoe razvitie kak opredelyayuschiy faktor mezhdunarodnoy konkurentosposobnosti natsionalnoy ekonomiki. *Molodoy uchenyy.* 2012, № 3(38), pp. 166 – 170 [in Russian].

Public administration mechanisms

11. Epifanov A. A., Kozmenko S. N., Vasileva T. A. [i dr.]. Potentsial innovatsionnogo razvitiya predpriyatiya : monografiya. Sumyi : Delovyye perspektivy, 2005, 256 p. [in Russian].
12. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo derzhavnoho rehuliuвання innovatsiinoi diialnosti : proekt zakonu Ukrainy vid 5 lyp. 2018 r. № 8563. Retrieved from http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH6LV00A.html [in Ukrainian].
13. Pro zatverdzhennia serednostrokovoho planu priorytetnykh dii Uriadu do 2020 roku ta planu priorytetnykh dii Uriadu na 2017 rik : rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 3 kvit. 2017 r. № 275-r. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-r> [in Ukrainian].
14. Pro innovatsiinu diialnist : Zakon Ukrainy vid 4 lyp. 2002 r. № 40-IV. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> [in Ukrainian].
15. Pro Stratehiiu staloho rozvytku «Ukrainy – 2020» : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 12 sich. 2015 r. № 5/2015. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> [in Ukrainian].
16. Pro skhvalennia Stratehii rozvytku promyslovoho kompleksu Ukrainy na period do 2025 roku : proekt (neofitsiinyi tekst vid 17.04.2018 r.). Retrieved from http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/NT4284.html [in Ukrainian].
17. Vasileva T. A., Didenko O. N., Epifanov A. A. [i dr.]. Risk-menedzhment innovatsiy : monografiya. Sumyi : Delovyye perspektivy, 2005, 260 p. [in Russian].
18. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011 [in Ukrainian].
19. Chukhrai N., Patora R. Innovatsii ta lohistyka tovariv : monohrafiia. Lviv : Nats. un-t «Lviv. politekhnik», 2001, 262 p. [in Ukrainian].
20. Shumpeter Y. A. Teoriya ekonomicheskogo razvitiya. M. : Eksmo, 2008, 863 p. [in Russian].

Nadiia Revenko, Iryna Nadtochii. Technological development management of the country as a factor of economic growth

The state and problems in sphere of the public administration influencing technical and technological development of production systems of the state, regional and local levels are considered. The role of technics and technology in the increasing of the competitiveness of products and services with ensuring economic development of the country is shown. It is revealed that despite the sufficient scientists' attention to the managing the development of scientific and technological progress and increasing its rate, governing the development of the technical base of the country is not an effective and well-coordinated system which doesn't provide an effective influence on the change of the existing low level of the production technology. In strategic development plans, that problem is not singled out separately.

A number of problems in the development of the technical base of the country, including insufficient attention from the state administration to the increase of the level of technology and production technology in the legislative and regulatory documents of the state and the lack of sufficient competence and due attention from the civil servants to participate in the development and implementation of technological tasks, failure to consider organizational and managerial factors in the development of strategy and development plans, lack of a concept of the scientific and technical program of regions and cities, etc.

A separate independent problem of state support for regulation and control over the processes of technological development is the creation of effective system incentives – privileges for enterprises, entrepreneurs and investors, which will allow them to be interested in investing in the introduction of innovative technology. Proposals on the formation of theoretical approaches and prerequisites that are appropriate to become a basis for reforming the system of state management of technological development of the country are given.

Key words: technological development, European integration, factors of influence, managerial support, administrative tasks, directions and instruments of improvement.

Надійшла до редколегії 25.03.19